

ქართ-ერთი ძლიერი და გავლენიანი გვარი ფეოდალურ საქართველოში. ქართულ ისტორიულ წყაროებში XII-XIII სს. იხსენიებიან, როგორც ცენტრალური სახელმწიფო აპარატის მოხელეები, მანდატურთ-უსუცქის თანამშემწეები, ევანიტა-კარისკაცების უფროსები, სავაზიროს წევრები სათათბირო სმით. ამირაჯიბის ევალეობა შეთქმულება-თა აღკვეთა, წესრიგის დაცვა. უფლება ჰქონდა ყოველ ჟამს წარმდგარიყო მეფის წინაშე. განაგებდა დარბაზობას, პურობას. ამ თანამდებობისაგან გვარიც წარმოდგა, რომელიც წყაროებში ორი ფორმით გვხვდება: ამირაჯიბი (უფრო ადრინდელი) და ამირეჯიბი. შიდა ქართლის მთავართა ჩამოთვლისას („აწინდელთა მთავართა გვართათვის“) ვახუშტი ბაგრატიონი აღნიშნავდა: „ზედგინიძე, ამამიძე, ფალავანდიშვილი და ამირ-ეჯიბი; ამათ ერთობისა შინა აქენდათ მამულნი იმერეთს და ქართლსა შინა და შემდგომად განაყოფისა სამეფოსა ერთი ძმა იქით და ერთი აქათ დაშინენ, ვითარცა აჩენს მამულნი და სიგელნი მათნი“.

„კარის გარიგებაში“ ამირაჯიბის მოვალეობა დაზუსტებულია: „პირველი ვაზირა მწიგნობართ-უსუცქის - იწერს დადგენილებებს; ხოლო ამირეჯიბი გადასცემს განკარგულებებს დარბაზს გარეთ, და შემოიყვანს დარბაზში, თუ რომელიმე ხელისუფალს დაიბარებენ...“

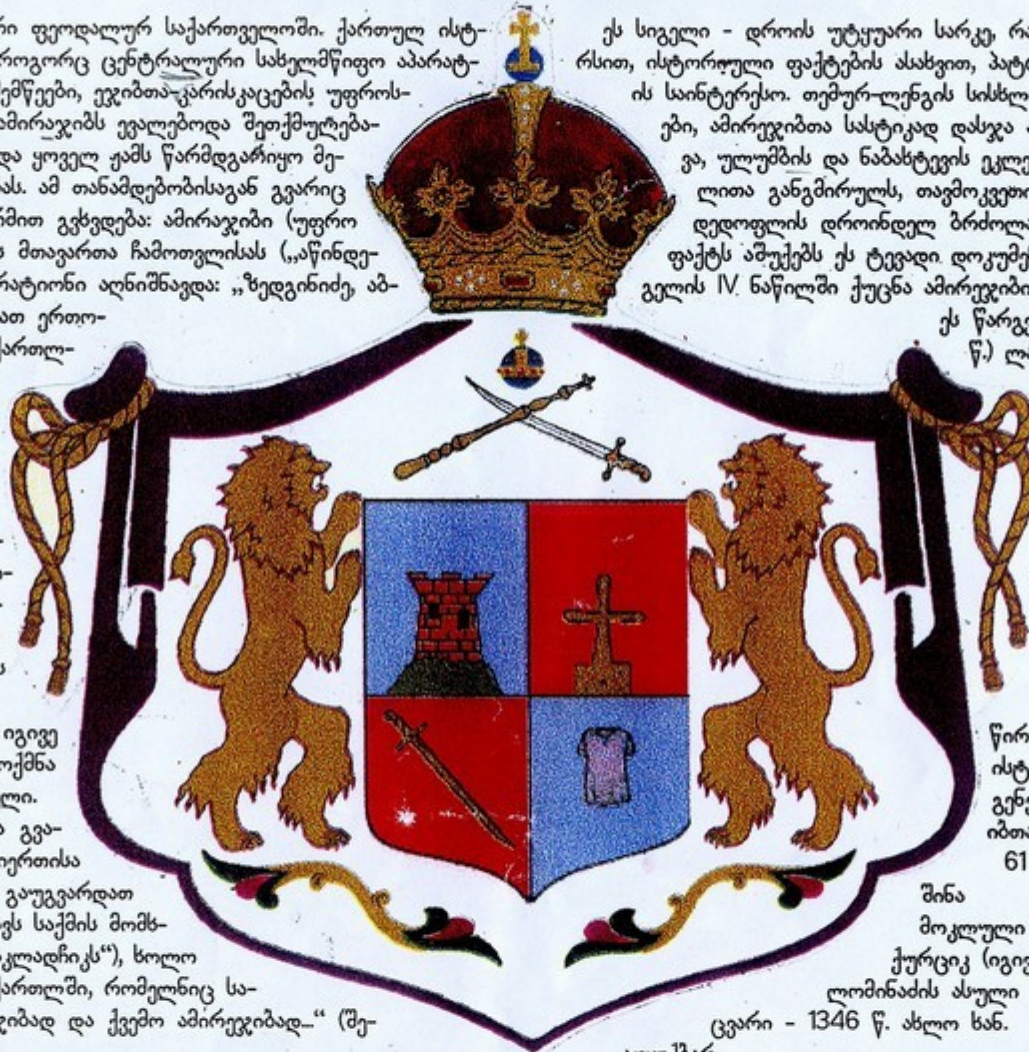
„შემოკლებით აღწერაშიც“ ამირეჯიბის იგივე ფუნქცია არის აღბეჭდილი, გვარის წარმოქმნა ფალავანდიშვილთა ფესვიდან არის აღნიშნული.

„ამირეჯიბნი ძველადვე ფალავანდისტთა გვარისანი, რომელთაცა აქვთ მამულნისა ურთიერთისა შორის. შერევილნი, გარნა ამირეჯიბობა გაუგვარდათ სახელისა გამო, ვინაიდგან ამირეჯიბი ნიშნავს საქმის მომსახენებულსა მეფისასა, რომელიც ნიშნავს („დაკლადიკს“), ხოლო ესენიცა არიან ახალციხიდანვე მოსრულნი ქართლში, რომელნიცა სახლობენ ზემო ქართლსა შინა ზემო ამირეჯიბად და ქვემო ამირეჯიბად.“ (შემოკლ. აღწ. გვ. 17).

ისტორიულ დოკუმენტებში უხვად არის გაშუქებული ამირეჯიბთა მოღვაწეობა-დამსახურება, მხედრული თავდადება, ქველმოქმედება, აღმშენებლობა... ამირეჯიბი ნახსენებია დავით ნარინის თანამეცხედრის - თამარ დედოფლის შეწირულების წიგნში გელათისადმი 1260-1293 წწ. („ქართ. სამართლის ძეგლები“, გვ. 75).

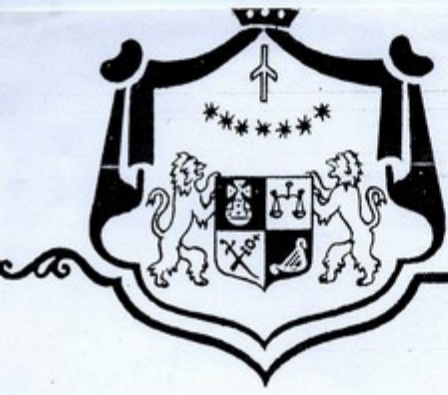
ძალზედ მნიშვნელოვანია ამირეჯიბთა გვაროვნობითი სიგელი ქუცნა ამირეჯიბისა, რომელიც ცნობილია, როგორც XIV-XV სს. ქართლის მსხვილი ფეოდალი, მოაზროვნე, პოლიტიკოსი, დიპლომატი, მეფის ულრი კონსტანტინოპოლში...

ეს სიგელი - დროის უტყუარი სარკე, რამდენიმე ასპექტით - მრავლისმეტყველი შინაარსით, ისტორიული ფაქტების ასახვით, პატრიოტული სულისკვეთებით, ემოციურობით არის საინტერესო. თემურ-ლენგის სისხლიან ლაშქრობათა შემდეგ აღდგენითი სამუშაოები, ამირეჯიბთა სასტიკად დასჯა ალექსანდრე (იმერთა) მეფისაგან, ალის დახუთვა, ულუმბის და ნაბასტევის ეკლესიების განახლება, 61 წინაპრის „აგარიანთა ხელითა განგმირულს, თავმოკეთილს აგარიანთაგან ბრძოლისა შინა“, რუსუდან დედოფლის დროინდელ ბრძოლას სპარსელებთან და მრავალ სხვა ისტორიულ ფაქტს აშუქებს ეს ტყვადი დოკუმენტი, ამირეჯიბთა გვარის ვრცელი მატინე. სიგელის IV. ნაწილში ქუცნა ამირეჯიბი ასე განაგრძობს თხრობას: „შეწირეთ ოდეს წარგვინა თვით და ამისად რუსუდან მეფემან (1245 წ.) ლაშქარსა სპარსისასა და გაგუგმარჯუა. მინდორს შევიბენით და ამოვსწყვედეთ, მოვართეთ დროშა და თავი თვთვან მალღოს სულთნისა და გვეო წყალობა და გვბოძა ვილოდოდ რაც ვი-აჯეთ... მომავალნო და წარჩინებულნო ამა მოკლისა სოფლისანო! ნუ ვინ გაგვეუდებთ ჭირნახულსა ამს ჩუენსა, ნუ მოგვმლით აღა-ქსა და შეწირულსა ამს ჩუენსა, რამეთუ აღვექარულებით მეფეთა ჩუენთათვის და დავსთხიეთ სისხლი ჩუენი გადიდებასთვის მამულისა და სამეფოსა“.

მამულს და მეფეს მრავალი ამირეჯიბი შეეწირა. თ. ჟორდანიამ ამ სიგელის ანალიზის, სხვა ისტორიული საბუთების შესწავლის შემდეგ, ასეთი გენეალოგიური შტო შეადგინა. მეცნიერი ამირეჯიბთა სათავეს ჩიჯავაძეების საგვარეულოში ეძებს. 61 კაცი თავმოკეთილი აგარიანთაგან ბრძოლისა შინა მოკლული ალექსანდრეს მიერ (1372-1389) ქურციკ (იგივე ქუცნა) - 1318-1360) ლომინაძის ასული ცვარი - 1346 წ. ასლო ხან.

ალუქბარ რამინ ქუცნა II (1350-1398) - მაშენებელი ულუმბისა რუსა რამინ, ნათია - გიორგი მეფის მეუღლე (1407), დედა ალექსანდრე I (დიდისა). ისტორიულ წყაროებში, ეკლესიების ჟამნ-გულანებში რამდენიმე ამირეჯიბთა მოხსენიებული XIV, XV, XVI სს. თ. ჟორდანიას „ქრონიკებში“ გვ. 177, (1318-1346 წწ.) მოთავსებული აქვს ფიქტარეთის ტაძრის ასომთავრული წარწერა, რომ „მეფის ამირეჯიბს ქავთარს „ხრმლით მოგებ-

საქართველოს თავად-აზნაურთა საკრებულო

საქ.რესპუბლიკა, ინდექსი 380012, თბილისი, ა.წერეთლის გამზ. №8, დ.ფაველენიძის ქუჩა, ტელ:347845

საქართველოს სათავადაზნაურო საზოგადოება და საქართველოს გენეალოგიური საზოგადოება სანდო ისტორიულ წყაროებზე და დოკუმენტებზე დაყრდნობით ადასტურებენ, რომ თენგიზ კონსტანტინეს ძე ამირეჯიბი არის სალოლაშენის მფლობელ თავად სარდიონ სიმონის ძე ამირეჯიბის შვილიშვილი და მისი ვაჟის კონსტანტინე სარდიონის ძე ამირეჯიბის შვილი. თქმულს ცხადყოფს თენგიზ (გიზი) კონსტანტინეს ძე ამირეჯიბის გენეალოგიური ნუსხა, რომლის ფრაგმენტი ქვემოთ არის წარმოდგენილი:

თავადი სარდიონ სიმონის ძე ამირეჯიბი
1840 – 1915
(სოფელი სალოლაშენი)

კონსტანტინე სარდიონის ძე ამირეჯიბი
1885 – 1961
(სოფელი სალოლაშენი)

თენგიზ (გიზი) კონსტანტინეს ძე ამირეჯიბი
1927 –

დავით თენგიზის ძე
1952 –

ამირეჯიბები

კონსტანტინე თენგიზის ძე
1964 –

საქ.სათავადაზნაურო საზოგადოების
მთავარი გენეალოგი
საქ.გენეალოგიური საზოგადოების
თავმჯდომარე

(იური ჩიქოვანი)
ი. ჩიქოვანი

